

1. Kāda veida tiesību aizsardzība tiesā man ir pieejama jūsu valstī, ja pret mani ir pieļauti ar uzņēmējdarbību saistīti cilvēktiesību pārkāpumi? Vai šī aizsardzība ietver zaudējumu atlīdzināšanu?

Ikvienam cilvēktiesību pārkāpumā cietušajam ir tiesības iesniegt prasību tiesā, lai saņemtu tiesiskās aizsardzības līdzekļus un zaudējumu atlīdzību neatkarīgi no tā, vai pārkāpumi ir saistīti ar uzņēmējdarbību vai ne.

2. Vai ir konkrēti noteikumi par rupjiem cilvēktiesību pārkāpumiem? Vai šie noteikumi ir piemērojami par noziegumiem pret vidi vai smagiem darbaspēka ekspluatācijas gadījumiem?

Nav nekādu konkrētu noteikumu par rupjiem cilvēktiesību pārkāpumiem. Visus ar cilvēktiesību pārkāpumiem saistītos gadījumus izskata vienādi.

3. Pret mani ir pieļauti cilvēktiesību pārkāpumi saistībā ar Eiropas transnacionālas korporācijas darbībām, kuras veiktas ārpus Eiropas Savienības. Vai man ir piekļuve tiesām jūsu valstī, ja es neesmu ES pilsonis un ja es nedzīvoju ES? Kādi ir nosacījumi, lai iesniegtu prasību par manu tiesību pārkāpumiem? Kur var atrast papildu informāciju?

Tiesību aktiem ir teritoriāla piemērošanas joma. *Lex fori* noteikšanai jāizmanto starptautiskās privāttiesības, ja nav panākta pušu vienošanās, kas neļauj izvēlēties piemērojamos tiesību aktus.

4. Vai ombuda iestādes, līdztiesības iestādes vai valsts cilvēktiesību iestādes var atbalsīt personas, pret kurām ir pieļauti ar uzņēmējdarbību saistīti cilvēktiesību pārkāpumi, ko izdarījušas Eiropas transnacionālas korporācijas ārpus ES? Vai šīs iestādes var izmeklēt manu lietu, ja es neesmu ES pilsonis un ja es nedzīvoju ES? Vai jūsu valstī ir kādi citi valsts dienesti (piemēram, darba vai vides inspekcija), kas var izmeklēt manu lietu? Kur es varu atrast informāciju par savām tiesībām?

Saskaņā ar Konstitūcijas 64.A pantu un Ombuda likuma noteikumiem Maltas ombuda uzdevums ir "izmeklēt darbības, ko veikusi valdība vai kas veiktas valdības vārdā, vai ko veikusi cita iestāde, struktūra vai persona, kā noteikts tiesību aktos (tostarp saskaņā ar Konstitūciju izveidota iestāde, struktūra vai birojs), pildot to administratīvās funkcijas."

Saskaņā ar Ombuda likuma 12. panta 1. punktu ombuda jurisdikcijā ir tādu sūdzību izmeklēšana, kas attiecas uz:

"a) valdību, tostarp jebkuru valdības departamentu vai citu valdības iestādi, jebkuru ministru vai parlamentāro sekretāru, jebkuru valsts amatpersonu un minēto iestāžu biedru vai darbinieku;

b) jebkuru likumā noteiktu struktūru un jebkuru partnerību vai citu struktūru, kurā valdībai vai vienai vai vairākām no iepriekš minētajām iestādēm, vai jebkādam šo iestāžu kopumam ir kontrolpakete vai kuru tie faktiski kontrolē, ietverot jebkuru šādas struktūras vai partnerības, vai tās kontrolējošās struktūras direktoru, locekli, vadītāju vai citu amatpersonu (turpmāk kopā saukti "organizācija"); un

c) vietējām padomēm un jebkuru to komiteju, mēriem, padomes locekļiem un visu vietējo padomju darbiniekiem."

Ombudam nav konkrēta un oficiāla uzdevuma izmeklēt gadījumus, kas saistīti ar pamattiesību pārkāpumiem vai apdraudējumiem, vai nodrošināt tiesiskās aizsardzības līdzekļus, vai veicināt vai aizsargāt pilsoņu pamattiesības.

Tomēr Ombuda likuma 22. panta 1. punktā noteiktās funkcijas ir pietiekami plašas, lai jautu šai iestādei bez ierobežojumiem iesaistīties cilvēktiesību jautājumos:

izmeklējot sūdzības ar cilvēktiesību aspektiem;

pievēršot iestāžu uzmanību cilvēktiesību apdraudējumiem;

pārkāpuma gadījumā palīdzot risināt situāciju ar ieteikumiem par jautājuma taisnīgu un efektīvu izšķiršanu, lai izvairītos no tiesvedības.

Ombuda jurisdikcija ietver visas personas, kas uzskata, ka ir cietušas, neatkarīgi no to valstspiederības vai izcelsmes ar nosacījumu, ka persona ir personīgi ieinteresēta attiecīgajā sūdzībā pēc būtības. "Persona" ietver gan fiziskas, gan juridiskas personas.

Ombuda jurisdikcijā esošajām iestādēm un institūcijām ir pienākums aizsargāt cilvēktiesības un nodrošināt to ievērošanu. Tādējādi, lai gan ombuda kompetencē ir tikai valsts iestādes, ir iespējams ņemt vērā situācijas, kurās ar uzņēmējdarbību saistītu cilvēktiesību pārkāpumā cietušais uzskata, ka viņa tiesības ir pārkāptas, jo attiecīgā valsts iestāde vai institūcija nav šai personai nodrošinājusi aizsardzību, kas tai pienākas.

Ombuds var izmeklēt jebkuru gadījumu, pat ja sūdzības iesniedzējs nav ES pilsonis vai nedzīvo ES, ar nosacījumu, ka sūdzība pēc būtības ir ombuda jurisdikcijā. Turklāt, ja sūdzība pēc būtības ir ombuda vai citas vietējas vai pārvaldes iestādes jurisdikcijā, visiem cietušajiem tiek nodrošināta tiesiskā aizsardzība.

Tādējādi ombuda jurisdikcija nav atkarīga no lietas būtības vai no tā, vai cietuši puse dzīvo Maltā, bet gan no ombuda jurisdikcijā esošas iestādes iespējamās kļūmes.

Attiecībā uz citiem valsts dienestiem (piemēram, nodarbinātības vai vides) Maltā kā ombuds darbojas citas valsts iestādes, piemēram, Rūpniecisko un nodarbinātības attiecību departaments, Vides un resursu iestāde, Finanšu pakalpojumu arbitrs un Valsts līdztiesības veicināšanas komisija. Tomēr Valsts līdztiesības veicināšanas komisija kā valsts līdztiesības struktūra drīkst izmeklēt tikai Maltā notikušus diskriminācijas un seksuālas uzmākšanās gadījumus.

5. Vai jūsu valsts uzliek pienākumu Eiropas transnacionālām korporācijām izveidot sūdzību izskatīšanas mehānismus vai starpniecības pakalpojumus saistībā ar pārkāpumiem, kas radušies to uzņēmējdarbības rezultātā? Vai šie pienākumi attiecas arī uz pārkāpumiem, kuri pieļauti ārpus Eiropas Savienības? Kas atbild par šo darbību uzraudzību jūsu valstī? Vai ir pieejami kādi publiski ziņojumi, kuros sniegta informācija par šīs sistēmas darbību?

Malta neuzliek pienākumu Eiropas transnacionālām korporācijām izveidot sūdzību izskatīšanas mehānismus vai starpniecības pakalpojumus saistībā ar pārkāpumiem, kas radušies to uzņēmējdarbības rezultātā. Starpniecība Maltā tiek izmantota lietu izskatīšanā Bāriņtiesā vai Īres regulējuma valdes procedūrās.

6. Vai man ir konkrētas tiesības gadījumā, ja esmu neaizsargāts cietušais, kas vēlas saņemt tiesiskās aizsardzības līdzekli par cilvēktiesību pārkāpumiem saistībā ar uzņēmējdarbību? Vai un saskaņā ar kādiem nosacījumiem varu saņemt juridisko palīdzību? Kādas izmaksas segs juridiskā palīdzība? Vai man ir piekļuve juridiskai palīdzībai saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem, ja es neesmu ES pilsonis vai ja es nedzīvoju ES?

Ja esat cietis no noziedzīga nodarījuma, kā noteikts Maltas likuma (Noziedzīgu nodarījumu upuru likums) 539. nodaļas 2. pantā, vai no vardarbības ģimenē, kā noteikts Maltas likuma (Likums par dzimumu vardarbību un vardarbību ģimenē) 581. nodaļā, jums ir tiesības uz juridisko palīdzību. Pēc tam, kad tiesa

izdod juridiskās palīdzības piešķiršanas rīkojumu, jums būs tiesības saņemt juridiskās konsultācijas un pārstāvību tiesā. Tiks segtas tiesas un advokāta izmaksas. Ja neesat ES pilsonis, bet jums Maltā ir statuss, jums vienalga būs tiesības uz juridisko palīdzību. Ja jūs esat ES pilsonis, kas dzīvo ārpus ES, jums vienalga būs tiesības uz pārstāvību Maltas tiesās un uz juridisko palīdzību.

Lapa atjaunināta: 04/05/2021

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.